

Sygn. akt I Cz 258/13

POSTANOWIENIE

Dnia 1 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Mrozowicz

Sędziowie: SO Maria Gaska

SO Jacek Saramaga /spr./

Protokolant: st. sekretarz sądowy Joanna Żygała

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2013 r. w Przemyślu

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **M. G.**

przeciwko **G. W. i T. W.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek zażalenia powódki M. G.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 14 czerwca 2013 r.,

sygn. akt I C 372/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Przemyślu do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 372/13, Sąd Rejonowy w Przemyślu w sprawie z powództwa M. G. przeciwko G. W. i T. W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oddalił wniosek powódki o zabezpieczenie powództwa.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że powódka wraz z pozwem o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności złożyła wniosek o zabezpieczenie powyższego powództwa. Powódka nie uprawdopodobniła przy tym okoliczności uzasadniających wniosek.

Sąd pierwszej instancji podał, że stosownie do art. 736 § 1 k.p.c. wniosek o udzielenie zabezpieczenia powinien odpowiadać wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego, a nadto zawierać wskazanie sposobu zabezpieczenia, a w sprawach o roszczenie pieniężne także wskazanie sumy zabezpieczenia oraz uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek.

Zgodnie natomiast z art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny

w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Jak naprowadził Sąd Rejonowy wnioskodawczyni wbrew treści art. 736 § 1 pkt 2 k.p.c. nie podała żadnych okoliczności faktycznych ani prawnych uprawdopodobniających istnienie roszczenia w stosunku do pozwanych G. W. i T. W. oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Załączone bowiem do wniosku, kierowane do pozwanych pisma wskazują jedynie na fakt zgłoszenia zarzutu potrącenia, powódka nie uprawdopodobnia natomiast, z jakiego tytułu powstało to potrącenie i czy ten zarzut faktycznie przysługuje powódce.

Ponadto powódka w żaden sposób nie uprawdopodobniła interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Interes ten wyraża się zwykle w konieczności zapobieżenia szkodzie lub innym negatywnym następstwom, które pomimo ostatecznego wygrania sprawy dotknęłyby uprawnionego.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji z przedstawionych we wniosku okoliczności nie zachodzi brak podstaw do kontynuowania czynności egzekucyjnych.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak na wstępie.

Powyższe postanowienie powódka M. G. zaskarżyła zażaleniem wnosząc o jego zmianę i orzeczenie zabezpieczenia zgodnie z żądaniem wniosku, ewentualnie o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji celem wydania postanowienia o zabezpieczeniu powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu M. W. pod sygn. akt KM 247/12 oraz o zasądzenie do pozwanych solidarnie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia powódka podała, że Sąd I Instancji oddalił jej wniosek o udzielenie zabezpieczenia powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego polegającego na zawieszeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu M. W. pod sygn. akt KM 247/12, wskazując, że powódka nie przedstawiła żadnych okoliczności uzasadniających istnienie roszczenia w stosunku do G. i. T. W. oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, a także wskazując, że nie „nie zachodzi brak podstaw do kontynuowania czynności egzekucyjnych”.

Powódka zarzuciła, że w złożonym pozwie wskazała, że w wyroku z dnia 17 maja 2011 r. sygn. akt I C 356/08 Sąd zasądził od M. G. kwotę 1.476 zł oraz zasądził od pozwanych G. W. i T. W. na rzecz powódki kwotę 851,87 zł oraz w postanowieniu Referendarza Sądowego z dnia 17 maja 2011 r. wydanym w tej samej sprawie kwotę 531,36 zł, co łącznie wynosi kwotę 1.383,23 zł.

Do tych kwot powódka doliczyła ustawowe odsetki od kwoty 851,76 zł liczone od dnia 17 maja 2011 r. do dnia 2 października 2012 r. w kwocie 152,90 zł.

Łącznie od pozwanych na rzecz powódki zasądzono kwotę 1.536,13 zł.

Powódka podała dalej, że bezspornym jest, że wyrok ten jest prawomocny i stanowi tytuł wykonawczy na podstawie którego pozwani prowadzą egzekucję przeciwko powódce.

Skarżąca podniosła także, że skutecznie dokonała potrącenia swoich należności wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w Przemyślu wydanego w sprawie I C 356/08 z należnościami pozwanych również wynikających z w/w wyroku.

W konsekwencji, powódka zarzuciła, że z powyższego oraz z treści pozwu z dnia 2 października 2012 r. wynika, że przedstawiła ona podstawę swojego roszczenia oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Dodatkowo powódka zarzuciła opieszałość Sądu I instancji w rozpoznaniu jej wniosku i sprawy, wskazując, że zgodnie z treścią art. 737 k.p.c. wniosek o udzielenie zabezpieczenia podlega rozpoznaniu niezwłocznie nie później niż w terminie tygodnia od dnia jego wpływu, w przedmiotowej zaś sprawie wniosek o zabezpieczenie został rozpoznany po upływie 9 miesięcy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powódki zasługuje na uwzględnienie i rodzi konieczność wydania orzeczenia kasatoryjnego, ze względu na nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy istoty sprawy.

W świetle niekwestionowanej wykładni wynikającej z orzecznictwa sądowego nierozpoznanie istoty sprawy – w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. - oznacza zaniechanie przez sąd pierwszej instancji zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.10.2005r., III CK 161/05, LEX nr 178635).

Z kolei Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 19 listopada 2008 r. (I ACa 940/08, LEX nr 519248) wyjaśnił, iż na gruncie przepisu art. 386 § 4 k.p.c. nierozpoznanie istoty sprawy oznacza niewyjaśnienie i pozostawienie poza oceną okoliczności faktycznych, stanowiących przesłanki zastosowania normy prawa materialnego, będącej podstawą sformułowanego w pozwie roszczenia.

W oparciu o art. 397 § 2 k.p.c. do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu apelacyjnym. Na zasadzie zaś art. 13 § 2 k.p.c. regulacja to odnosi się również do postępowania egzekucyjnego.

W ocenie Sądu Okręgowego do takiej właśnie sytuacji doszło w rozpoznawanej sprawie, gdyż Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy uznając, że powódka nie podała żadnych okoliczności faktycznych ani prawnych uprawdopodobniających istnienie roszczenia w stosunku do pozwanych ani interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Jak argumentował Sąd Rejonowy powódka wskazała jedynie na fakt zgłoszenia zarzutu potrącenia, nie uprawdopodobnia natomiast, z jakiego tytułu powstało to potrącenie i czy ten zarzut faktycznie przysługuje powódce. Tymczasem, jak słusznie zarzuciła powódka w złożonym pozwie wskazała ona wprost, że swoje roszczenie o pozbawienie tytułu wykonawczego - w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Przemyślu z dnia 17 maja 2011 r., sygn. akt I C 356/08 - wykonalności wywodzi z faktu, iż w wyroku tym Sąd zasądził od niej na rzecz pozwanych kwotę 1.476 zł, a jednocześnie wyrokiem tym zasądził od pozwanych na jej rzecz kwotę 851,87 zł. Ponadto powódka podniosła, że w postanowieniu Referendarza Sądowego z dnia 17 maja 2011 r. wydanym w tej samej sprawie zasądzono na jej rzecz od pozwanych dalszą kwotę 531,36 zł, co łącznie daje kwotę 1.383,23 zł, po doliczeniu zaś ustawowych odsetek od kwoty 851,76 zł liczonych od dnia 17 maja 2011 r. do dnia 2 października 2012 r. w kwocie 152,90 zł, powódce przysługuje względem pozwanych roszczenie o zapłatę kwoty 1.536,13 zł.

Reasumując, w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy nie poczynił prawidłowych ustaleń faktycznych, nie wniósł o dołączenie do akt sprawy, akt tego Sądu o sygnaturze I C 356/08 i uznając, że powódka nie spełniła przesłanek udzielenia zabezpieczenia, oddalił jej wniosek.

Takie rozstrzygnięcie Sądu I instancji nie może znaleźć uznania Sądu Okręgowego, niedołączenie zaś do sprawy akt Sądu Rejonowego w Przemyślu o sygnaturze I C 356/08 nie pozwala Sądowi Okręgowemu rozpoznać złożonego przez powódkę wniosku i zweryfikować prawdziwości podnoszonych przez nią twierdzeń, których potwierdzenie uprawdopodobniałoby istnienie dochodzonego przez powódkę roszczenia oraz jej interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Stosownie bowiem do treści art. 498 § 1 i 2 k.p.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem

obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Po myśli zaś art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Artykuł 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Na podstawie regulacji materialnoprawnych w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron, np. spełnienie świadczenia czy potrącenie oraz niezależne od woli stron, m.in. przedawnienie roszczenia czy niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada (uchwała SN z dnia 14 października 1993 r., III CZP 141/93, OSNC 1994, Nr 5, poz. 102).

Oświadczenie dłużnika o potrąceniu jego wierzytelności z wierzytelnością objętą orzeczeniem sądowym (art. 499 k.c.), złożone po zamknięciu rozprawy, stanowi zdarzenie, na którym może być oparte powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. (uchwała SN z dnia 30 lipca 1974 r., III CZP 44/74, OSNC 1975, Nr 5, poz. 78).

Reasumując, wobec faktu, że Sąd Rejonowy nie poczynił w sposób prawidłowy niezbędnych ustaleń faktycznych, a tym samym nie rozpoznał istoty sprawy, konieczne było wydanie orzeczenia kasatoryjnego i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy na mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.